د امام اعظم رح وصیتونه

تالیف

مولانا عاشق الهی شهر بلندی

ژباړونکی

مولوی عبدالهادی (حماد)

Ketabton.com

احمد شاهی کتبخانه
کابل بازار کندهار
تلیفون :0700321479

د تعلیم الاسلام راډیو ویب پاڼې له خوا:
www.Taleemulislam-Radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعلیم الاسلام راډیو ویب پاڼې له خوا :
www.Taleemulislam-Radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

دامام اعظم (رحمة الله علیه) وصیتونه

مؤلف : مولانا عاشق الهي شهربلندي
ژباړونکی : مولوي عبدالهادي (حماد)

د تعلیم الاسلام راډیو ویب پاڼې له خوا :
www.Taleemulislam-Radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿۱﴾

دمرتب څوخبرې

الحمدلله رب العالمين ، والصلوة والسلام على سيدنااكرم الاولين والآخرين ، وعلى آله واصحابه هداة الحق وناصرى الدين المتين ، وعلى من اتبعهم باحسان الى يوم الدين وخذوا حذوهم فى استذكاراثارنبيه الامين ، اوصوا واستوصوا وتواصوا بالحق والصبرفى كل وقت وحينْ

دريښتنى ښكلااوواقعيت دستړواكمن په ګلورين نامه ددې ليكني اوترتيب څخه وړاندې څښتن تعالىﷻ ته اړبنده د په ګوته سوى بشريت د ځلانده اولوى امام حضرت امام ابوحنيفة (رحمة الله عليه) دغه وصيت دژباړې سره مل ليكلى وو چې ده مبارك ونوموتى عالم حضرت يوسف بن خالد سمتي (رحمة الله عليه) ته فرمايلى وو نوموړې ژباړه داصل ترڅنګ په (ماهنامه البلاغ كراچى) كښې ونشرته وسپارل سوه دغه وصيتونه زما مرشد سپېڅلي شيخ الحديث (بقية السلف حجة الخلف) مولانا محمد زكريا صاحب كاندهلوي ثم مهاجرمدني دامت بركاتهم العالية په خپل مجلس كښې تورى په توري واوروول اودير يې خوښ وګڼل بيايې په خپل شخصي لګښت دپنځوزرو دچاپ پريكړه وكړه ددې بهير سره مل پريكړه وسوه چې دامام ابوحنيفة (رحمة الله عليه) دوه نوروصيتونه چې ونورو شاګردانو ته يې فرمايلي دي هم نشر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي دلته‌ون وروسته د «الاشباه والنظائر» نومي کتاب په پای کښي يو وصيت وموندل سو چي قاضی القضاة حضرت امام ابويوسف «رحمة الله عليه» ته يې فرمايلی دی خوله بده مرغه ددې ليکني ترلوستني وروسته ځينی ځايونه چاپي غلطياني مخي ته راغلي چي ځيني ځايونه يې دمسخي اوتحريف ويره وه بياهم ددوهمي نسخې لټه روانه ده ترداسي بريده چی په دوونورو کتابونو کښي چي په نامه د «مناقب امام اعظم رح» او«حسن التقاضی» هم پيدا سوه په نومړو دوونسخو کښي هم دصحت له پلوه پياوړي نسخه ترتيب سوه اودمحاورې سره وژباړل سوه دعاجزبنده په ذهن کښي يوځه راوړاندي سوه چي هغه دامام صاحب «رحمة الله عليه» دوصيت ځخه چي خپل زوی ته يې کړی دی عبارت دی ددغه وصيت لټه يې پيل کړه چي په نتيجه کښي الحمدلله دغه نسخه هم پيداسوه . هم داډول په «مناقب امام اعظم رح» کښي دقاضی ابوعصمة ، نوح بن ابي مريم مروزي «رحمة الله عليه» په نامه يې هم يو وصيت ترنظر تيرسو چي په قضائی چارو پوری اړه لري يو بل وصيت چي امام صاحب «رحمة الله عليه» وخپلو مخورو شاګردانو ته فرمايلی دی هم لاسته راغلي عاجزبنده دغه ټول وصيتونه دمحاورې ترڅنګ وژباړل اودحضرت اقدس مرشدي دامت برکاته په حضور کښي يې وړاندي کړل حضرت والا دغه ټول وصيتونه ديو ټولګي په ډول دنشر او طبعي امر وکړی او د «وصايا امام اعظم» په نامه يې ونومول اوددغه پنځو وصيتونو لړۍ جاري سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دکتونکو په لاسو کښي ترسترگو کيږي چي ترتيب يې په لاندي ډول دی

لومړی وصيت : دامام ابويوسف(رحمة الله عليه)په نامه دی .

دوهم وصيت : دامام يوسف بن خالد سمتي (رحمة الله عليه)په نامه دی .

دريم وصيت : دحماد بن ابي حنيفه(رحمة الله عليه) په نامه دی .

څلورم وصيت : دابوعصمة نوح بن ابي مريم(رحمة الله عليه) په نامه دی .

پنځم وصيت : دامام اعظم (رحمة الله عليه) دمخورو اومشهورو شاگردانو په نامه‌دی .

دامام اعظم (رحمة الله عليه) دځينو شاگردانو احوال :

حضرت امام ابويوسف (رحمة الله عليه)

حضرت امام ابويوسف (رحمة الله عليه) دامام صاحب (رحمة الله عليه) ترټولو مشهور شاگرد وو چي پر حديثو اوفقه شريفه باندي په پوره ډول برلاسی وو، حضرت امام احمدبن حنبل (رحمة الله عليه) هم دده دشاگردانو څخه دی ، اونوموړی (رحمة الله عليه) دامام ابويو سف (رحمة الله عليه) څخه تر درو کالو پوري زده کړي کړي دي ، امام ابويوسف (رحمة الله عليه) نه يوازی چي قاضي وو بلکي قاضی القضاة هم وو اوپه دغه لقب باندي دی مبارک ترټولو وړاندي مشهور سوی دی ، اودعباسي خليفگانو په لړ کښي يې د مهدی ، هادی ، اوهارون الرشيد دواکمنيو پرمهال دقضا چوپړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترسره کړې دی اودسنه هجري ۱۷۲ قمری څخه نیولی بیا دژوند دپای ترشیبو پوري قاضی وو .

امام ابویوسف (رحمة الله علیه) دامام اعظم (رحمة الله علیه) وخدمت ته اوولس کاله دپایبندۍ سره مل په مسلسل ډول حاضری ورکړی ده آن ترددې چي یو وخت یې زوی وفات سوی وو بیاهم ده مبارک پدې موخه چي دامام اعظم (رحمة الله علیه) مجلس ځینی ناغه نسي دخپل زوی په دفن کښي اشتراک ونه کړی اودخپل زوی تکفین اوتجهیز یې ذوستانو ، قریبانو ، اوهمسایگانو ته پرېښودی اوخپله دامام اعظم (رحمة الله علیه) په مجلس کښي حاضرسو ، حضرت امام ابوحنیفة (رحمة الله علیه) نه یوازي چي امام ابو یوسف (رحمة الله علیه) ته پوهه وربخښلی وه بلکي مالي مرستي یې هم ورسره کولی ، دداؤد بن رشید وینادہ چي وایي : که چیري دامام اعظم (رحمة الله علیه) یوازي امام ابویوسف (رحمة الله علیه) شاگرد وای بیاهم دده دویاړ لپاره دایو شاگرد بس وو ، اوکه دامام ابویوسف (رحمة الله علیه) علمي خبرو ته وکتل سي څرگندیږي چي نوموړی دپوهي دریاب دی اوپه لپو اوبه ځنیی اخستل کیږي ، حدیث ، فقه ، اوکلام ترټولو زیات دده په وړاندي وه ، یوځل امام ابویوسف (رحمة الله علیه) ناروغ وو دپوښتني په موخه امام اعظم (رحمة الله علیه) ورته تشریف راوړی دپوښتني څخه وروسته چی امام صاحب دباندي راووتی وې فرمایل : که چیری دغه ځوان وفات سي نودعلم لپاره لویه ضایعه ده ځکه چي دی پرمځکه ترټولو اوسیدونکو ستر عالم دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

علی بن صالح (رحمة الله علیه) چي به امام ابویوسف(رحمة الله علیه)څخه روایت کاوه نوده مبارک به امام ابویوسف (رحمة الله علیه) په افقه الفقهآء ، قاضی القضاة ، اوسیدالعلماء لقبونو سره یاداوه اوفرمایل به یې :

حدثنی افقه الفقهآء وقاضی القضاة وسیدالعلماء ،

حضرت امام ابویوسف (رحمة الله علیه)د سنه هجري قمري ۱۶۶ څخه بیا تر (۱۸۲) هجري قمري سنې پوري قاضي وو چي همدا دده دمړيني کال دی نوموړي په دې لویه مده کښي دستر عدل اوانصاف سره مل فیصلې کړي دي اوفرمایلي يې دي چي ما هیڅ دظلم فیصله نده کړي مگر یوځل چي دمؤاخذې څخه يې په ویره کښي یم هغه دا وه یوه ورځ یونصراني سړی په هارون الرشید باندي دعوه وکړه چي امیرالمؤمنین زما فلانکی جایداد قبضه کړی دی دغه دوسیه پیل سوه ما هارون الرشید ته وویل چي دغه سړی په تا دعوه کوي وایي تا دده مځکه قبضه کړي ده هارون الرشید په جواب کښي راته وویل چي دغه مځکه ماته دخپل نیکه منصورڅخه راپاته ده نصراني ته مي وویل چي دامیرالمؤمنین جواب خو دي واوریدی ته شاهدان لری ؟ نصراني په جواب کښي راته وویل شاهدان نسته مگر مدعی علیه دي قسم واخلي هارون الرشید ته مي وویل چي قسم اخستلای سی ؟ هارون الرشید قسم واخستی اودوسیه خلاصه سوه نصراني ولاړی نو زه ددغه دوسيې په ویره کښي یم چی الله ﷻ ته مسئول نسم یوشاگرد ورته وویل اې استاذه ! پدې موضوع کښي دمؤاخذې ویره په چشی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښېي ده ؟ ده مبارک وفرمایل : دغه دوه کسان چې یو نصرانی وو بل امیرالمؤمنین وو دمحاکمې پرمهال یوځای نه وه بلکې هارون الرشید پر یوممتاز ځای ناست وو اونصرانی دنورو مدعیانو په څیر پر یو ساده ځای ناست وو (یعنی ماته پکاروه چې هارون الرشید می هم راکښته کړی وای دعامو مدعیانو په څیرمی درولی وای).

حضرت امام ابویوسف(رحمة الله علیه)لوی عابد وو ځکه دقضا دتولو بوختیاوو ترڅنګ یې هره ورځ دوه سوه رکعته نفل کول او په زیاته کچه یې روژې نیولی امام ابي یوسف (رحمة الله علیه)دنسب له پلوه دمدینې منورې دانصارو دکورنۍ سره اړه لري دده دنیکه نوم (سعد بن بحیر) صحابی ووچې (سعد بن حبته) هم ورته ویل سوي دي (حبته یې دمورنوم وو) نوموړي دتنکۍ ځوانۍ پرمهال دښه جنګیالي په توګه دخندق په غزا کښې ونډه واخستله رسول اللهﷺ چې کله دی ولیدی چې په پوره مېړانه یې جنګ کاوه نوبلنه یې ورکړه او ورته وې فرمایل : ځوانه ته څوک یې ؟ ده مبارک په جواب کښی ورته وویل زه سعد بن حبته یم حضورﷺ ورته دعا وکړه چې اللهﷻ دي ستا نصیب مبارک کړي او دنژدې کیدو امر یې ورته وکړی کله چې ورته رانژدې سو مبارکﷺ یې پرسر لاس ورتیر کړی (دغه حکایت الاستیعاب لیکلی دی).

حضرت امام ابویوسف (رحمة الله علیه) فرمائی : رسول اللهﷺ چې زما دنیکه پرسر لاس تیر کړی دی برکت یې تراوسه په کورنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته وفات سوی دی اواولادونه یې په کوفه کښي دژوند شپې صبا کوي په ډوی کښي یو ځلانده سهارابویوسف (رحمة الله علیه) وځلیدی چي تر ختیزه اولویدیزه پوري یې علم ورساوه دامام ابویوسف(رحمة الله علیه) دوفات نېټه (۱۸۲) هجري قمري ښودل سوی ده اودولادت نېټه یې ۱۱۳ سنه مشهوره سوی ده مگر شیخ محمد زاهد کوثري (رحمة الله علیه) فرمایلی دی : چی دده مبارک دولادت نېټه ۹۳ هجري قمري ده همدا روایت خیرل سوی اودتائید وړدی.

حضرت یوسف بن خالد سمتی رحمة الله علیه)

حضرت یوسف بن خالدسمتي (رحمة الله تعالی علیه) دامام ابوحنیفة (رحمة الله علیه) د مشهورو شاگردانو څخه دی اصلی وطن یې بصره ده دامام اعظم(رحمة الله علیه)څخه دزده کړي اوخدمت په موخه دبصرې څخه کوفې ته راغلی وو د زده کړي وروسته یې د بیرته تللو هوډ وکړی خو امام اعظم(رحمة الله علیه)ورته وفرمایل : په تلو کښی بیړه مکوه زه تاته دتوښې په توگه څه نصیحتونه کوم ده مبارک وخت ورته بیل کړی امام اعظم(رحمة الله علیه)وصیتونه ورته وکړل چي په همدې رساله کښي راوړل سوی دي دغه وصیتونه دخپلو ځانگړتیاوو سره دعلماؤ اوطالبانو لپاره دځان ساتني وړدي.

دهدایې د مؤلف مشهور شاگرد علامه زرنوجی(رحمة الله علیه) په خپل کتاب (تعلیم المتعلم) کښي داسي لیکلي دي :

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينبغى لطالب العلم ان يحصل كتاب الوصية كتبها ابوحنيفه «رحمة الله عليه» ليوسف ابن خالد سمتى «رحمة الله عليه» عندالرجوع الى اهله ، وقد كان استاذنا شيخ الاسلام على بن ابى بكر «رحمة الله عليه» امرنى بكتابته عندالرجوع الى بلدى ولابد للمدرس والمفتى فى معاملات الناس منه .

ژباړه : هرزدکړی (طالب) ته ښایی چي هغه وصیت نامه لاس ته راوړي چی امام اعظم «رحمة الله علیه» ویوسف بن خالد «رحمة الله علیه» ته وکورته دتللو پرمهال کړی دي . زموږ استاذ شیخ الاسلام علی بن ابي بکر ماته وخپل ښارته دتللو پرمهال امروکړی چی دغه وصیت نامه ولیکم اودخلګو سره په روزنیز ژوندانه کښي دخلګو سره په معاملاتو ترسره کولو کښي ، ښوونکی (مدرس) اومذهبی پریکړه کوونکی (مفتی) ته دغه وصیت نامه اړینه ده .

حضرت یوسف بن خالد دامام شافعی «رحمة الله علیه» داستاذانو څخه دی اوامام شافعی «رحمة الله علیه» دده په اړه داسی فرمایی : رجلا من الخیا ر .

یعنی دی دغوره وګړو څخه دامت دی . دمحدث ابن ماجة څخه روایت دی چي یوسف خالد ته لدې امله سمتی ویل سوی دی چی سمتی وسمت ته منسوب دی اوسمت طرف (څانګه) ته ویل کیږی اودی هم دښکلی لوری څښتن اودښکلو اخلاقو څښتن وو .

نوموړي په سنه ۱۷۹ هجري قمري کي ددې فانی نړۍ څخه مخه ښه کړی ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت حماد بن ابی حنیفه (رحمة الله تعالی علیهما)

حضرت حماد بن ابي حنيفة(رحمة الله تعالی علیهما) دامام ابوحنيفة (رحمة الله علیه) یوازنی زوی دی چي دخپل سپېڅلی پلار څخه يې دفقه زده کړې کړې دي اوپه پوره پیمانه دسپېڅلتیا اوتقوی سره مل وو او تریو وخته په کوفه کښی قاضی هم وو.

حضرت ابوعصمه نوح بن ابی مریم (رحمة الله تعالی علیه)

حضرت نوح بن ابی مریم هم دامام ابوحنيفة (رحمة الله علیه) دمخورو شاگردانو څخه وو چي دمرو نومي ځای اوسیدونکی وو او ابوعصمه يې دکنیت نوم وو او دالجامع په لقب سره یادسوی دی. امام ابوحنيفة(رحمة الله علیه) تل په قضائی مسائلو کښی پوښتی. یوه ورځ امام اعظم (رحمة الله علیه) ورته وفرمایل هرو مرو به ته دقضا دروازه وټکوي همداسي وسوه په خپل وطن کښي قاضی سو امام اعظم (رحمة الله علیه) ده مبارک ته ځیني وصیتونه چي دقضا اړوند وه دخط په واسطه ولیږل چي پدې رساله کښي راوړل سوی دي. حضرت نوح بن ابي مریم ته دعلومو دجمعي له امله جامع العلوم ویل سوی دی. نوموړي څلور مجلسونه درلودل چي لومړی مجلس يې دحدیثو وو، دوهم مجلس يې دامام اعظم (رحمة الله علیه) دارشاداتو بیانول وو ، دریم مجلس يې دنحو وو، اوڅلورم مجلس يې دشعر اوادب په اړه وو. ده مبارک دامام اعظم (رحمة الله علیه)ترڅنگ دقاضي ابن ابی لیلی څخه هم زده کړې کړې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم وصیت چي پدې کتاب کښې راوړل سوی دی دامام اعظم (رحمة الله علیه) دمشهورو شاګردانو په نامه دی چي روایت کوونکی یې امام یوسف (رحمة الله علیه) دی اوفرمایي : په یوه بارانی ورځ کښې موږ څو ملګري دامام اعظم (رحمة الله علیه) وخدمت ته حاضرسو چي زموږ په ډله کښې داؤد طائی رح، عافیة اودی رح ، قاسم بن معن مسعودی رح ، حفص بن غیاث نخعی رح ، وکیع بن الجراح رح ، مالک بن مغول رح ، زفربن هزیل (رحمة الله علیهم) موجود وه امام اعظم (رحمة الله علیه) زموږ لوري ته متوجه سو او وی فرمایل : انتم مسار قلبی الخ.

دغه وصیت ددې ټولګی په آخر کښې راوړل سوی دی دنوموړو وصیتو دروښانتیا په موخه عاجز بنده ځینی ځایونه ځینی ویناوی دقوسو په منځ کښې راوړي دي اودخپل لوری یې په وریښموباندی ټاټ (کم قیمته رخت) پیوند کړی دی له دې امله چي عام خلګ دلفظ دظاهري بڼي څخه غلطه افاده ونه کړی.

الله ﷻ ته دعاکوم چي دغه چوپړ دقبولیت په لورونه ونازوي او دحضرت اقدس مرشدي دامت برکاتهم سایه پرخلګوباندي تر ډیره وخته ودانه ولری.

انه سمیع قریب ولدعاء مجیب و صلی الله تعالی خیر خلقه سیدناومولانا محمد وآله واصحابه اجمعین

المدینه المنوره دصفري لومړی سنه ۱۳۹۹وانا العبد المحتاج الي رحمة الله محمد عاشق الهي بلندشهري عفي الله عنه وعافاه وجعل اخرته خیرا من اولاه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پیل

دامام ابوحنیفة رحمة الله علیه وصیت خپل شاگرد ابویوسف (رحمة الله علیه) ته

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

نحمده ونصلی علی رسوله الکریم

لومړی : دحضرت امام ابوحنیفة (رحمة الله علیه) څخه روایت سوی دی چې ده مبارک (خپل شاگرد) ابویوسف (رحمة الله علیه) ته (هغه وخت) وصیت وکړی چې دابویوسف (رحمة الله علیه) له لوری څخه ده مبارک ته پوهه ، نیک اخلاق اوبرلاسی پرعلم باندی ښکاره سوه او وې فرمایل : اې یعقوبه ! (۱) درنښت دپاچا کوه مقام یې لوړ گڼه اوپه حضور کښی یې ددرواغ ویلو څخه ځان ژغوره.(**باچاته) ته په هر وخت اوهر مهال مه ورځه ترڅو چې یې دیو علمی** اړتیا لپاره بلنه نوی درکړی (د باچا دډیرتگ څخه لاس پرسر سه) ځکه که دی بوختیا ورسره ډیره سی بې عزتي دي کوي اومقا م دي دده په وړاندی راټیټیږی داسي ورسره واوسیږه لکه داوره سره چي اوسیږي گڼه ځني اخله اولیری ځني اوسه مه ورنږدي کیږه ځکه تا سوځي اوتاوان ځني اخلی ځکه پاچا چي دکوم عزت لټه ځان لره کوي نورو ته یې نکوي .

---

(۱) یعقوب دابویوسف (رحمة الله علیه) نوم دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم : دپاچا په وړاندي دډيرو خبرو کولو څخه ځان وژغوره ځکه چي دی ستا ويناوی څيړي ددي لپاره چي انډيوالانو ته ړښيي چي دی تر تا پوه دی ستا غلطيانی په ګوته کوي چي دخپل قوم په سترګو کښي دي ټيټ وښيي.

څلورم : کله چي پاچا ته ورځي دځان ددرنښت تر څنګ دنورو درنښت هم وپيژنه.

پنځم : پاچاته پر داسي مهال مه ورځه چي په وړاندی يې داسي پوهان ناست وي چي تا نه پيژني ځکه که (دپوهي په ډګر کښي تردوی) ټيټ يې ښايی چي تا وځوروی او که په پوهه کښي تردوی پياوړی يې ښايی چي (په خبروکي) تا ټيټ کړي اوله دې امله دپاچا دسترګو وغورځی.

شپږم : کله چي پاچا د دولتي کارونو څخه (ديوکار) وړانديز درته وکړي ترهغه بريده يې مه قبلوه ترڅو ستا ، ستا دمذهب او ستا دمسلک قضا رضا نه وي پکښي نغښتي ددې لپاره چي په دولتي چارو کښي دپرديو دمذهب وکړني ته اړنسي.

اووم : دپاچا ددوستانو اوانډيوالانو سره اړيکي مه لره بلکي يوازی ده ته نژدې کيږه.

اتم : دپاچا دانډيوالانو څخه ليري اوسه چي مرتبه او درنښت دي دتل لپاره پاته سي.

نهم : دعامو خلګو په وړاندي خبري مه کوه ترڅو چي يې پوښتنه نوي درڅخه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم : (دعامو خلگوسره) په دنیوي چارو اوتجارت کښې دخبرو کولو څخه ځان وساته دهغه خبرو پرته چې په پوهه (علم) پورې اړه لري ددې لپاره چې پوه نسې چې ستا مینه دمال سره ده ځکه دوی پرتا بد گمان کوي اوپدې باور کوي چې ستا مینه درشوت اخیستلو سره ده اودې لورې ته لاس خلاصوې .

یوو لسم : دعامو خلگو په وړاندې لویه لووړه خندامکوه .

دولسم :دبازار دډیرتللو څخه ډډه وکړه .

دیارلسم : (دځوانو) لغړزنو هلکوانوسره خبرې مکوه ځکه چې فتنه ده(یعنی دگناه کولو ویره ده) دوړو کوچنیانو سره خبرې کول اوپر سرلاس ورتېرول پروانلري .

څوارلسم : دبې علمه سپین ږیرو سره دلارې په منځ کښې مه ځه ځکه که دلارې په اوږدو کښې دوی مخکې کړې ته وروسته سې دعلم بې عزتي دې کیږي اوکه ته مخکې سې ستا تاوان دې (ځکه رسول الله ﷺ دسپین ږیرو عزت لازم بللی دی) او فرمایي : څوک چې زموږ دمشرانو احترام نکوي اوپرماشومانو مو رحم نکوي زموږ دډلې څخه ندی .

پنځلسم : پرلارو باندې (دناسمو خلگوپه څیر) مه کښېنه که دې (دکوردناستې پرته) اړتیا ورته پیداسوه نو په مسجد کښې کښېنه .

شپاړسم : پردوکانونو باندې مه کښېنه .

اولسم : په بازارو اومسجدو کښې خوراک مه کوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلسم : پرلارو باندی دخیرات شربتان مه چیښه اومه ئی دلاسوڅخه دخیرات ورکوونکو چیښه.

نولسم : گران قیمته جامی ، دښکلا شیان اووریښم مه استعمالوه ځکه چي پایلي یې کبر اولویي ده.

شلم : په خپل کور کي دخپلي میرمني سره دارتیا پرته خبري مه کوه مگر دارتیا په پیمانه یې کوه.

یوویشتم : دمیرمنی سره ډیري لوبي اولاس وروړل مکوه.

دوه ویشتم : دخپلي میرمني سره نژدېکت مه کوه مگر هغه وخت چي داللهﷻ ذکروکړي اودخیر لته پکښي وکړي.

درویشتم : دخپلي میرمني په وړاندي دپردیو ښځو او مینځیانو خبري مکوه ځکه چي پداسي صورت کښي داپه خبرو کښی ازادي ترلاسه کوي ښايي چي ته دنورو ښځوخبري وکړې دابه دپردیو نارینوو خبري درته وکړي (چي ډیره بده خبره ده)

څلورویشتم : دداسي ښځي سره واده مکوه چي کونډه وي پلار یا مور ولري (یادزاړه مېړه څخه) زوی یا لور ولري مگر په دې شرط سره چي دقریبانو پرته به څوک نه ورته راځي ځکه که ښځه شتمنه وي دپلار دبلني پرمهال ادعاء کوي چي ټوله شته ددې دي اومېړه ته یې دخواست په ډول ورکړي دي.

پنځویشتم : دوس تربریده دخوابښي اوخسر کورته مه ورځه (یعني دشرعي عذر پرته).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږویشتم : دخوانبې اوخسر په کور کښې میلمستیا ته زړه مه ښه کوه ځکه چي مال درڅخه اخلي اوطمعه یې درته ډیریږي.

اوه ویشتم : دداسي ښځي دواده کولو څخه ډډه وکړه چي زامن اولوني دزاره میړه څخه ولري ځکه دا خپل مالونه دهغه اولادو لپاره ذخیره کوي اوستا دمالوڅخه یې غلاکوي دوی ته یې ورکوي ځکه زوی تر تا ورته محبوب دی.

اتویشتم : دوې میرمني (ماینې) په یوه سرای کښې مه سره یوځای کوه

نهه ویشتم : ترهغه وخته واده مکوه ترڅو چي دي باور نوی راغلی چي دواده ټولي اړتیاوي پوره کولای سم.

دیرشم : لومړی دعلم لټه کوه بیا حلال مال سره یوځای کړه په دریم قدم کښې په واده کولو بوخت سه ځکه که دمال په لټه بوخت سي دمینځو او مریانو رانیولو ته دي رابولی اوپه دنیا دي مشغوله کوي تر زده کړي وړاندي واده مکوه ځکه چي وخت دي ضائع کیږي اولادونه دي ډیریږي او دارتیا دپوره کولو لپاره یې اړکیږي په نتیجه کښې علم او مال دواړه درڅخه پاتیږي.

یودیرشم : دځوانۍ په پیل کښې په علم بوخت سه چي زړه دي دنورو بوختیاوو څخه خلاص وي بیا دمال دیوځای کولو لټه کوه ځکه ډیرشغل دمال ، اولاد زړه پراګنده کوي کله چي دي مال جمعه کړی نو واده وکړه اوداسي ژوند ورسره وکړه لکه چي می درته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوديرشم : دالله ﷻ څخه ويره ، دامانت اداکول اونصيحت عامواوخاصو ته کول پرتا لازم دي.

درودیرشم : دخلگو درنښت تر ښنو مه لاندي کوه بلکي درنښت يې کوه ډيره گذاره مه ورسره کوه که دوی گذاره کول غواړي نودیني مسائلی ورته بيانوه ترداسي بريده که څوک دعلم څښتن وي اوپه علم بوخت وي اوکه دعلم څښتن نوي (یعنی دعلم سره مينه نه لری) ځان درڅخه ژغوري.

څلورديرشم : وعامو خلگو ته (بي علمو خلگو ته)د دين داصولو دبيانولو څخه ځان وساته چي په علم کلام پوري اړه لری ځکه دوی داسي ډله ده چي ستا تقليد کوي اوپه دي اصولو سره مشغوله کيږي (پايلي يې بدي دي).

پنځمه ديرشم : که څوک ديو مسئلې پوښتنه درڅخه وکړي نودومري جواب ور کوه چي سوال يې درڅخه کړی وي نورڅه په جواب کي مه ورسره زياته وه ځکه جواب ځني ورکيږي.

شپږديرشم : که لس کاله دکار اوکسب څخه بې برخي سي (دناداری له امله) دعلم څخه مخ مه اړوه ځکه که دي مخ واړوی دناداری سره به مل سي ځکه الله ﷻ فرمايي : چا که زما دذکرڅخه مخ واړوی بېشکه دتنگ ژوند څښتن به سي.

اووه ديرشم : څوک چي ستا څخه پوهه ترلاسه کوي داسي يې گڼه لکه ستا زوی يا اولاد چي وي پدې موخه چي مينه يې دعلم سره زياته سی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دیرشم : دعاموا وښاري خلگو څخه که څوک ستا سره اختلاف کول غواړی (یعنی په مذهبي چارو کښې دلائل ویل غواړي) نو ته اختلاف مه ورسره کوه ځکه چي ددوی سره اختلاف کول ستا دمخ اوبه بیایي (یعنی بې عزته کوي دي). اختلاف کول ستا دمخ اوبه بیایي (یعنی بې عزته کوي دي).

نهه دیرشم : دحق په ویلو کښې دچا دجاه اوجلال پروا مه کوه که څه هم پاچا وي.

څلویښتم : خپل ځان پدې مه راضي کوه چي ترنورو کم عبادت وکړي (یعني ترعاموخلگوډیرعبادت کوه) ځکه چي عام خلگ ستا برلاسی پرعبادت نه وینی ترهغه عبادت چی دوی یې کوي نوپرتا باندي دبدي اود لږمینی دعبادت سره باورکوي اوپردې عقیده وي چي ستا علم تاته گټه اوفائده نده کړي مگرهغه گټه چي دوی ته دي رسولي ده ددوی دجهل په اړه.

یوڅلویښتم : کله چي یوښارته ورسي په دې ښار کښې نور علماء موجود وي نودځان لپاره لوړ مقام مه لټوه بلکي داسی واوسه لکه یوددوی څخه ددې لپاره چي دوی پوه سي چي ستا مقصد ددوی عزت لمنځه وړل ندي که داسي ونه کړي دوی به په اتفاقی ډول درباندي راجمعه سي او ستا کړنلاره به بدنامه کړي اوعام خلگ به هم درباندی راووزي اوتیز،تیزبه درته گوري (په پایله کښی به بې ځایه اوبې فائدې بدنامه سی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوڅلوېښتم : (دعلماؤ په شتون کښې) فتوی مه ورکوه که څه هم دفتوی طلب درڅخه وکړي (دعلماؤ سره) علمی مقابله (رد قدح) مکوه .

دروڅلوېښتم : ددوی په وړاندي هیڅ مه وایه ترڅو چي یوښکاره دلیل نوي درسره.

څلورڅلوېښتم : ددوی پراستاذانو باندي بد مه وایه ځکه الله ﷻ فرمایی : تاسو ښکنځل مه کوی هغه کسانو ته چي دالله ﷻ پرته بل چاته عبادت کوی نودوی به هم الله ﷻ ته ښکنځل کوي تیری به وکړی د ناپوهی له امله.

پنځه څلوېښتم : دخلگوسره پرحذراوسه (یعني په راکړه ورکړه کښې دهوکه مه ورسره کوه بلکی محتاط ورسره اوسه) .

شپږڅلوېښتم : دالله ﷻ سره په پټه داسي اوسه (یعنی عبادت کوه) لکه په ښکاره چي یې کوی (یعنی دخلگوپه وړاندي) دعلم هیڅ کار صیح نه دی ترڅوچي باطن یې دظاهر سره برابرنوي .

اووه څلوېښتم : که پاچا یوکار درته وسپاری، چي ته یې وړتیا لري ترڅو چی دي باورنوی راغلی که یې زه قبول نه کړم زما پرته یې یو بل (نااهله) څوک قبلوي خلگوته تاوان رسوي اوپدې پوه سي چي دغه سپارل زما دعلم لکبله دی .

اته څلوېښتم : دمناظرې په مجلس کښې (چي شرعا روا نه وي) دویري اومرعوبیت سره مل خبري مه کوه ځکه داسي خبري دزړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخبروپه ښکاره کولو کښي نقص پيداکوي اود ژبي بنديز پيداکوی.

نهه ځلويښتم : دډيري خنداکولو څخه ځان وژغوره ځکه چي ډيره خندا زړه وژني.

پنځوسم : دښځوسره ډيري خبري اوناسته اوولاړه مه کوه ځکه زړه وژني.

يوپنځوسم : په ارامتيا اوسکون سره رفتارکوه په کارونوکښي تلوارمکوه.

دوپنځوسم : که څوک دشا دخوا نعره درپسي وکړي جواب مه ورکوه ځکه په حيوانانو پسي دشا دخوا ږغ کيږي.

دروپنځوسم : کله چي خبري کوي (په خبروکي) ډېري نارې مه وهه اوازمه پورته کوه.

څلورپنځوسم :دځان لپاره ارامتيا اولږښوريدل عادت وګرځوه ددې لپاره چي دخلګوپه وړاندي دي دپوهي مقام څرګندسي.

پنځه پنځوسم : دخلګوپه منځ کښي دالله ﷻ ذکرډير کوه ددې لپاره چي خلګ ستا څخه ذکر ازده کړي.

شپږ پنځوسم : دځان لپاره يو(ځانګړی) ورد (ذکر) وټاکه چي قرآن پکښي لولی دالله ﷻ ذکرپکښي کوي اوشکروايي پرهغه څه باندی چی دصبربلنه يې درکړی ده اونعمتونه يې در کړي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه پنځوسم : دځان لپاره په هره میاشت کښي خاصی ورځي وټاکه چي روژه پکښي ونیسي ترڅو خلګ (په روژه نیولو کښي) ستا تقلید وکړي په هغه عبادت مه راضي کیږه (یعنی بسنه مه کوه) کوم چي عام خلګ په راضي وي (یعني ترعامو خلګوعبادت ډیر کوه).

اته پنځوسم : دځان ساتنه کوه (په دې موخه چي بي ګټی کارونه اوګناه درڅخه ونسي اودنورو ساتنه کوه چي ستا ددنیا اوآخرت (کارونه ووینی) ستا دعلم څخه ګټه واخلي .

نهه پنځوسم : خپله (په بازار کښي) رانیول اوخرڅول مه کوه بلکي یوداسي څوک وټاکه چي ستا کارونه په ښه توګه تر سره کړي اوپرتا باندي اعتماد وي .

شپیتم : ددنیا په ټولو چاروکښي چي ته پکښی راشکیل یې داده مه اوسه (یعنی دافکرمه کوه چي زما ټولي کړني ریښتنی دي (ځکه دنفس اوشیطان ویره سته) بیشکه الله ﷻ دټولو شیانوپوښتنه کوي

یوشپیتم : لغړزني مریان مه رانیسه.

دوشپیتم : که څه هم دپاچا سره نژدې اړیکی ولری (خوخلګوته) یې مه ښیه چي زه دپاچاسره نژدې اړیکي لرم ځکه چي بیا خپل کارونه ستا دغاړي کوي نوکه چیري یې کارونه ورپوره کړي سپکاوی دي کوي که یې ورپوره نکړي عیب داره کوي دي .

تعلیم الاسلام ویب پاڼه :
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروشپیتم : ځان دعامومسلمانانو په څیرګڼه مګرپه خپل مسلک کښی چی دعلم څخه عبارت دی (یعنی دعلم په اړه خپل مسئولیت زیات ګڼه).

څلورشپیتم : دخلګوپه ناسمو کارونو کښي تقلید مکوه بلکي په غوره کارونو کښی یې تقلید کوه.

پنځه شپیتم : که دي په یوانسان کښي بدي ولیدل مه یې بیانوه بلکي دخیرلته ورته کوه په خیر یې یاد کړه مګر بدي یې په دیني چاروکښی وه خلګو ته وښیه ددې لپاره چي خلګ یې تقلید ونه کړی اوځان ځني و ژغوری ځکه رسول الله ﷺ فرمایي : دفاجر انسان بدي بیان کړی ددې لپاره چي خلګ ځان ځني وژغوری.

شپږشپیتم : که دي دلوړمقام د څښتن څخه دیني نیمګړتیا ولیده ورته بیان یې کړه دلوړمقام اومرتبې پروا یې مه کوه ځکه الله ﷻ دي مرسته کوونکی اومددګار دی که دي یوځل دغه کاروکړی دوی درڅخه ویرېږی هیڅوک دلاوری نسي کولای چی ستا په وړاندی اویا ستا په ښار کښي بدعة (غیرشرعی کار) ښکاره کړي وداسي کارته عوام خلګ وهڅوه ترڅوخلګ ددین په زیا ر کښي ستا تقلید وکړی.

اوه شپیتم : که دي دپاچا څخه داسي کار ولیدی چي دعلم، پوهي سره برابرنه وو ورپه ګوته یې کړه په داسي حال کښي چي ته یې فرمانبردار یې ځکه دپاچا توان ستا ترتوان ډیردی اوورته ووایه په هغه څه چی ته برلاسی یې زه دي فرمانبردار یم خوځیني کړني

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي دپوهي سره برابري ندي کله چي دي داکاروکړی نويو ځل بس دی ځکه که په تکرار سره ورته ووايي ښايي درنښت دي لمنځه ولاړسي اوددين د نقص لامل به سی (کچيري اړتيا ورته پيداسي دداسي کسانو لخوا ترسره سي چي ستا تراثر لاندي وي نو يويادوه ځله داکار وکړه ترڅوخلگ ستا زيار په دين کښي اوحرص په امربالمعرف ووينی کله چي دي داکاروکړی خلگو ستا هڅي اوزيا روليدی او بيا دي دپاچا څخه هغه کړنه وليده نو يوازي کورته ورسه دينی اومذهبی خبری ورته وکړه که بدعت کوونکی وو مناظره ورسره وکړه او که پاچا ووداللهﷻ اورسول اللهﷺ ويناوي ورته بيان کړه که بيې ومانه خوښه که بيې ونه مانه داللهﷻ څخه وغواړه چي دظالم څخه دي وساتي.

اته شپيتم : مرگ په يادلره د استاذانولپاره مغفرة (بخښنه) دڅښتن تعالیﷻ څخه غواړه اودهغه چا لپاره (مغفرة غواړه) چي دين دي ځيني لاسته کړی وي.

نه شپيتم : دقرآن تلاوت تل کوه.

اويايم : زيارت دقبرونو،بزرگانو اوسپېڅلو ځايونوډيرکوه.

يواويايم : دعاموخلگوسره چي په مسجدونو ،سپېڅلو ځايونو او اوهديرو کښي مخ سی دوی د رسول اللهﷺ اونيکوخلگوپه خوب ليدل درته بيان کړي درست بيې بوله.

دواويايم : ددين اوسمي لاري د دعوت پرته دناسموخلگوسره مه کښينه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروآویایم : ډیرلعنت ویل او ښکنځل کول مه کوه.

څلورآویایم : مؤذن چي اذان وکړي دمسجدتللوتیاري کوه ددې لپاره چي عام خلګ ستا مخکي ولاړنسي.

پنځه آویایم:دپاچا په همسایتوب کښې سرای مه جوړوه.

شپږآویایم : که دی دهمسایه څخه (ناسم کار) ولیدی پټ ئی کړه ځکه چی داستا سره امانت دی ، اودنورو خلګوپټ احوال مه ښکاره کوه.

اوه آویایم : که څوک (په یوکارکي مشوره درڅخه وغواړي نو مشوره ورکوه څومره چی پوهیږی ځکه دغه کاردی اللهﷻ ته نژدی کوی ، زما دغه وصیت ومنه ددنیا اواخرت لپاره دي ګټه ده انشآءالله تعالی.

اته آویایم :دبخله څخه ځان وساته ځکه بخل دي دخلګوپه وړاندي رسوا کوي.

نهه آویایم : طمعه کوونکی مه اوسه مه درواغ وایه مه په خبروکښي دخلګوسره ګډیږه بلکي په ټولو کارونوکښي خپله میړانه وساته.

اتیایم : هروخت سپیني جامې اغونده.

یوآتیایم : دشتمن زړه څښتن اوسه دځان له (لوري)څخه لږ حرص ښیه اولږ مینه ددنیا سره دځان شتمنی ښکاره کوه مسکنت مه ښکاره کوه که څه هم مسکین یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوولسم : همتناکه اوسه ځکه د چا چي همت ټیټ وي مقام یې هم ټیټ وي .

درولسم : کله چي پرلاري ځي چپه اوراسته لوري ته مه ګوره بلکي مخکي ته ګوره .

څلورلسم : کله چي حمام ته ورسي دعاموخلګوسره په ناستي ځای اوپیسو ورکولو کښې ځان مه برابروه بلکي تردوی زیاتي پیسې ورکړه ترڅوستا میړانه ښکاره سي اودوی به دي درنښت وکړي .

پنځه لسم : مال ، سامان، اوجامې خپل دي اودصنعت کارونه خپله مه کوه بلکي یوباورلرونکی سړی ته یې وسپاره .

شپاړلسم : دخلګوځخه (نامشروع) محصول مه اخله .[1]

اوه لسم : دراهم (پیسې) خپله مه تله (یعنی مه یې حسابه) بلکي پریوبل (باورلرونکي) سړی باندي باورکوه.

اته لسم : ددنیا سپکاوی کوه(هغه دنیا) چي دعلماؤ په آند سپکه ده ځکه الله ﷻ ته (علماء) تردنیا غوره دي .

نهه لسم : خپل (دنیاوي)کارونه بل چاته سپاره ځوپرعلم ښه بر لاسی واوسي داسي کړنه دي عزت ساتي .

---

[1] ددغه محصول څخه موخه مکس دی مکس دجاهلیة په وخت کي یوخاص نامشروع دود وو چي اوس له منځه تللی دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوى يم : دليونيانوسره خبري مه كوه مه دهغه خلگوسره خبري كوه چي دمناظرې په اصولو اودليل نه پوهيږي اويا لته دمقام كوي (علمي فائده يې هدف نوي) بلكي د مسائلوپه بيان دي ډوبوي اوعزت دي لمنځه وړي اوستا (دعزت) پروا نكوي كه څه هم په دې و پوهيږى چي ته پرحق يي.

يونوييم : كله چى داسي خلگوته ورسي چي پرتالوړوي نوپردوى ځان لوړمه بوله ترڅودوى دي لوړونه گڼي ددې لپاره چي ددوى څخه تاوان درته متوجه نسي.

دونوى يم : كه په يوقوم كښي اوسيږى ترهغه په لمانځه كښي مه مخكى كيږه ترڅودوى دي دعزت په ډول مخكي نه كړي.

درونوى يم : دغرمې اوسهار وختي پرته حمام ته مه ځه اومه دعامو خلگودتفريح ځايوته ورځه.

څلورنوي يم : په كومو ځايوكښي چي پاچهان ظلم كوي مه ورځه مگرهغه وخت كه ستا په نصيحت يې دظلم څخه لاس اخستى ځكه كه دوى ستا په وړاندي يوناروا كړنه ترسره كړي چي ته يې دمنعي توان نه لرى ستا دچوپتيا له كبله خلگ فكر كوي چي داظلم يوجائزكاردى.

پنځه نوى يم : دعلم په مجلس كښي دقهر اوغصې څخه ځان وژغوره.

شپږ نوى يم : دعامو خلگو په وړاندي قصې مه كوه ځكه قصه كوونكي ته دروا غ ويل اړين دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه نوی یم : که دي ديوعالم سره مجلس کول وغوښتل (يعني دهغه داستعداددمعلومولو په موخه) که مجلس دفقه وو خپله ورحاضرسه څومره چي دده (په استعداد) وپوهيدي بيان يې کړه که داسي نه وو نومه ورځه ددې لپاره چي خلګ ستا په ورتګ باندي دوکه نسي پر ده باندی به ديوداسي عالم ګمان وکړي چي دی هغسی نوي .

اته نوي يم : که پورتني کس ددې صلاحيت درلودی چي خلګوته مذهبي فتواوي ورکړي نوخلګوته يې بيان کړه اوکه يې صلاحيت نه درلودی نوته مه کښينه چي ستا په وړاندي درس وکړي بلکي يواعتمادي سړی ورپرېږده ترڅوتاته دده دخبرو په ډول اودعلم په اندازه معلومات درکړي .

نهه نوی یم : دذکر ومجلسوته (چي غيرمشروع وي) مه حاضرېږه همداډول هغه مجلس ته (مه ورځه) چي ستا دعزت اوسپېڅلتيا په موخه دوعظ بلنه درکړي بلکی کلی وال واستوه چی باورپرې لري اويوشاګرد ورسره واستوه .

سلم : دنکاح دخطبې ويلو چاري دخپل کلي امام ته وسپاره همدا ډول دجنازې اواخترونو دلمنځونو امامت نومړي امام ته وسپاره اوما په نيکودعاوو کښي مه هيروه دغه نصيحت قبول کړه ستا اودټولو مسلمانانو دمصلحت په موخه دغه نصيحت درته کوم .

داامام اعظم رحمة الله عليه نصيحت د قاضی القضاة امام ابويوسف رحمة الله تعالی عليه په نامه پاي ته ورسيدی.

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامام ابوحنیفة رح وصیت خپل شاګردیوسف بن خالد رحمة الله تعالی علیه ته

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

کله چي یوسف بن خالدسمتي رح دامام ابوحنیفة (رحمة الله علیه) څخه دعلم زدکړه وکړه اوخپل ښار بصرې ته یې دتللواراده وکړه نوامام اعظم رح دتللواجازه ورکړه اوورته وي فرمایل : یووصیت دتحفې په ډول درته کوم چي دخلګوسره په ژوند کولو، دعلماؤدمرتبو په پیژندلو ، دځان په ادب کولو، ترلاس لاندی خلګوسره په ښه سلوک کولو اودعامواو خاصوخلګوسره په معامله کولو کښی ورته اړیی.

(دغه وصیت) به تاته دپوهي ښودلوپرمهال یوه داسي آله وي چي دعلم سمون اوښکلاپه راځي اودمعیوب کولو څخه یې ژغوری. پوه سه که دي دخلګوسره ګذاره بده وي ټول خلګ به دي دښمنان وي که څه هم دي میندی اوپلرونه وي که دي دخلګوسره ګذاره ښه وي ټول به دي میندي اوپلرونه سي (یعنی دوستان او خواخوږي به سي) که څه هم قریبان دي نوي.

یوسف بن خالد رح فرمایي : امام اعظم (رحمة الله علیه) راته وفرمایل ترهغه پوري صبر وکړه ترڅوټول وصیتونه په تفصیل سره په خپل فکردرته و کړم چي په پیژندلوسره به یې په خپل زړه کښي زما شکرګذاره سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسف رح فرمایي : کله چي دغه وخت تیرسو اودوصیت وعده یې وکړه په فارغ وخت کښي راته وفرمایل : زه ټول هغه څه تاته ښکاره کوم چي تاته وړاندي کیږي ګویا زه ستا سره مل یم کله چي بصرې ښارته ورسي هغه کسان چي زموږ مخالف دي ستالوري ته به متوجه سي که ته دخپل لوړعلم په مټ پردوی ځان لوړکړی او دخپل علم په زورددوی په وړاندی په فخرسره ویناکوی پایله به یې داوي چي ددوی سره به دناستی ولاړی او دګډ ژوند څخه به خلاص سي ته به ددوی مخالفت کوي دوی به ستا مخالفت کوي ته به ددوی سره اړیکي شکوي دوی به ستاسره اړیکي شکوي دوی به تاته بد وایي ته به دوی ته بدوایي دوی به تا بد لاری ښیی ته به دوی بدلاري ښیی ستا ولوري ته به دنامشروع لاری نسبت کوی په نتیجه کښي به دواړه بدنامه سی آخربه ددې ځایه څخه وتللوته اړسي داسي کړنه زما نه ده خوښه ځکه هغه کسان هوښیاران ندي چي ګذاره نکوی اوګذاره کولوته اړوي مګر چي الله ﷻ ورته دوتلوځای پرانیزی .

کله چي بصرې ته ورسي خلګ به دي ښه راغلاست وکړي ملاقات به دي وکړي ستاحق به وپیژني نوته دهرسړی مقام وپیژنه دشریفوخلګوعزت وکړه اودعلماؤدرنښت وکړه دسپین ږیرو احترام وکړه دځوانانوسره نرمي وکړه دعاموخلګوسره نژدې اوسه دناسموخلګوسره خواخوږي وکړه دغوره خلګوسره ملګري وکړه پاچا (آمر) په بدنامه مه یادوه دهیچا سپکاوی مکوه دچا په اندېوالی باورمه کوه ترڅوچي دي ازمویلی نوي دکم همته خسیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړي سره اشنايي مه کوه کوم شی چي په ښکاره درته ناسم ښکاره سو مینه مه ورسره کوه . دبي عقلانوسره ازاد ژوند مه کوه دميلمستيادعوت اوهديه مه قبلوه (يعني چي شرعي عذر موجود وي) گذاره اوصبرکوه بردباره اوسه دښواخلاقو څښتن اوسه پراخه سينه لره نوي جامې اغونده دسوارلۍ لپاره ښه حيوان غوره کوه خوشبويي (عطر) ډير استعمالوه خپل شخصي کارونه يوازي کوه دخادمانو اولاس لاندي کسانولټه کوه (بيايي) تعقيبوه ددوی په ادب اوبرابري کښي وړاندي اوسه پدې لاره کښي دنرمۍ څخه کاراخله دډيري سزاڅخه کارمه اخله که نه نو بې نتيجې به سي (يعنی په خپله سزا مه ورکوه چی ستاعزت ته تاوان رسوی) پرلمونځونو باندي پايبندي کوه خوراک ورکوه (يعنی سخاکوه) څکه بخيل سړی سالار نسي جوړيدای يوپټ مشاور لره چي دخلگوپه حالاتو دي خبروي (دخبرتياپرمهال به دبدوکارنواصلاح وکړي) نو کله چي دي فساد وليدی داصلاح لپاره يې تلوار کوه هرکله چي په اصلاح (راوستلو) پوه سوي مينه (داصلاح سره) ډيره سي اوعزم به دي پياوړی سی.

څوک که ستا سره ملاقات کوي که يې نه کوی خوته ملاقات ورسره کوه څوک که نيکي درسره کوي که بدي درسره کوي خوته نيکي ورسره کوه عفوه(بخښنه) کوه خلگوته په نيکۍ سره امر کوه دبي گټوشيانوڅخه ليري اوسه کوم شی چي تاوان دررسوي پريږده يې دحقوقو په برپايه کولو کښي تلوارکوه که دي دملگروڅخه څوک ناروغه سي خپله پوښتنه پرکوه او د استاذ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ذريعه يې دصحت حال معلوموه که دي دملګروڅخه څوک ورک
سي دحالاتولټه يې کوه که څوک ستا په وړاندي کښيني ته دده په
وړاندي مه کښينه که څوک ظلم درسره وکړي ته وصيله ورسره کوه
څوک چي درته راسی عزت يې کوه که څوک بد درسره وکړي ته
بخښه ورته کوه که دي څوک په بدوالفاظويادکړي ته يې په ښو
اوښائسته الفاظويادکړه که دي دملګروڅخه څوک مړسي «ستاپر
زمه يې حق وي » حق يې ورکوه که چاته غم ورسيدی تسلي ورکوه
که چاته تکليف ورسيدی دغم شريکی. څرګندونه ورسره کوه که
چا ديوکار کولو وړانديز درته وکړی کار ور وکړه که چا په غم
کښي دهمکاری غوښتنه درڅخه وکړه همکاري ورسره کوه
دخلګوسره دخپلي دوستی. څرګندونه کوه څو چي ستا توان وي
هرچاته سلام اچوه که څه هم چس خلګ وي که ستا اودنورو
مجلس يوځای سو ياته دنورو سره يوځای سوي دمسائلو دبيان
لړی پيل سوه اوددوی خبرنه ستا په آند صحيح نه وه «په تلوارسره»
خپله رايه مه ښکاره کوه.
که څوک «ديومسئلې » پوښتنه درڅخه وکړی په دوديزو الفاظو يې
پوه کړه «يعنی په داسی ډول چي دوی په پوهيږي » وروسته نوره
وينا «څيړينيزه برخه »ورته بيان کړه چي داسي اوداسي ده که ددوی
څخه چا واوريدی «يعنی پوه سو » ستا مقام مرتبه او«دعلم » اندازه
به دي ورته معلوم سي که چااختلاف درسره کاوه يوډول نه يوډول
پوهه ورکړه چي فکرپکښي ووهی خلګوته روښانه اوښکاره پوهه
ښيه پټ اودقيق شيان مه ورته وايه مينه دخلګوسره کوه کله کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزاق (ټوکی ټکالی) ورسره کوه خبري ورسره کوه ځکه دغه شیان ستا دعلم لړه تل روانه ساتي کله کله خوراک ورسره کوه دبي کاروانسانانو څخه بي پروا اوسه دخلگو اړتیاوي پوره کوه نرمي باندی کوه ددوی پرنیمگړتیاووسترگی پټوه دسینې تنگوالی اولړ حوصله ددوی په وړاندی مه ښکاره کوه داسي اوسه لکه یو ددوی څخه دخلگوسره داسي معامله کوه لکه خپل ځان ته چي یې کوی کوم څه چي ځان ته خوښوي دوی ته هم هغه خوښوه پرخپل ځان باندي برلاسی دځان دنیمگړتیاوو دخلاصون په مټ کوه اوحالات یې څیره اوشر پیداکونکي کارونه پریږده که څوک زړه درته تنگوي ته زړه مه ورته تنگوه دهغه چا خبري اوره چي ستا خبري اوري خلگ وهغه شی ته مه اړباسه چي ته یې نه یې اړکړی دخلگو په هغه حال راضي اوسه چي دوی په راضي دي ښه نیت ورته څرگندوه په کارکښي ریښتنی اوسه کبر،لویي (دځان څخه) لیره کړه دچم اودوکې څخه ځان وژغوره که څه هم دوی دوکه درسره وکړي امانت ساته که څه هم خلگ خیانت درسره وکړي په وفا کښی ټینگ اوسه په تقوی اوپرهیزگاری باندی منگولی لگوه دنورودینونو دښتنانوسره وړاومناسب ژوند کوه.

امام اعظم (رحمة الله علیه) خپل شاگرد ته وفرمایل که دغه وصیتونه ټینگ کړي امیدلرم چي سالم به سي بیا یې ورته وویل ستا جلاوالی مي غموي ستا پیژندنه زما دمیني ذریعه ده دلیکنو دلاری اړیکی راسره ساته اوخپلي اړتیاوی دي راته ووایه ته ماته دزوی په څیریې اوزه تاته دپلارپه څیریم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامام اعظم وصیت خپل زوی حماد رحمة الله علیهما ته

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

اې زویه! الله ﷻ دې پر هدایت ثابت قدم لره (اوپه سپېڅلو کارونوکښې) دې الله ﷻ پیاوړی لره یوځوو وصیتونه درته کوم که یې یاد ولرې اوپابندې پرې وکړې هیله لرم چې الله ﷻ به دې په دین اودنیا کښې نیکبخته کړي.ان شاء الله تعالی.

لومړی وصیت : تقوی غوره کړه (یعني دالله ﷻ څخه وویرېږه) او خپل دبدن غړي دګناه څخه پاک ولره دالله ﷻ ټول امرونه برپایه (قائم) لره دغه ټول کارونه والله ﷻ ته دخالص عبادت په موخه دي.

دوهم : که دیوشی وپوهې ته اړیې ناپوه مه پاتېږه (یعنی دپوهی لټه یې کوه).

دریم : دهغه چاسره ژوند مه کوه چې دیني یا دنیاوي اړتیا ورته نه لرې (یعنی دبې ګټې سړی سره ملګري مه کوه).

څلورم : دنورو سره انصاف کوه دخپل ځان لپاره داړتیا پرته انصاف مه غواړه.

پنځم : دمسلمان اوکافردواړوسره دښمني مه کوه (یعنی هغه کافر چې دریښتنی اسلامي هیواد تابعیت یې داسلام داصولوسره ترلاسه کړی وي یاپه بل عبارت زمي وي).

شپږم : صبراوقناعت پرهغه مال اومقام کوه چې الله ﷻ درکړی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوم : (په مالي اونوروچاروکښي) خپل تدبير(کړنلاره) ښکلی لره ترڅودنورو خلګودارتياڅخه خلاص سي.

اتم : دخلګوپه سترګوکښي ځان سپک مه ښکاره کوه.

نهم :دبې ګټو خبرو اوکاروڅخه ځان بيل کړه.

لسم : دخلګوسره چي يوځای سي لومړی سلام وراچوه غوره خبري ورسره کوه دغوره خلګوسره مينه کوه دشراچوونکو خلګو ګذاره (دلداری) کوه.

يوولسم : دالله ﷻ عبادت ډيرکوه ذکراودرود پرنبي ﷺ باندي ډيروايه.

دوولسم : په سيد الاستغفاربوخت اوسه چي درسول الله ﷺ ددې قول څخه عبارت دی :

اللهم انت ربی لااله انت خلقتنی وانا عبدک وانا علی عهدک ووعدک مااستطعت اعوذ بک من شرماصنعت ابوء لک بنعمتک علی وابوء بذنبی فاغفر لی فانه لايغفرالذنوب الاانت.

(دويلوګټی يې په لاندي ډول دي) که دغه پورتنی کلمې چا ماښام وويلی په داغه شپه مړسو جنت ته به داخل سي که چاسهار وويلي په داغه ورځ مړسوجنت ته به داخل سي.

دحضرت ابی درداء رضی الله عنه څخه روايت دی کله چی ده ته وويل سوه چي کوردي وسوځی ده مبارک وفرمايل: نه دی سوځلی ځکه ما درسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله ﷺ ښځه اوريدلي دي چي که چا دغه (لاندینی) کلمې دورځی په لومړی برخه کی وویلی ترماښامه به مصیبت (تکلیف) نه ور ورسیږي که چا په آخر کي د ورځي وويلي ترسهاره به مصیبت نه ور ورسیږي.

(**کلمه مبارکه په لاندی ډول ده**):

اللهم انت ربی لااله الاانت علیک توکلت وانت رب العرش العظیم ماشاء الله کان وما لم یشاء لم یکن لاحول ولاقوة الابالله العلی العظیم اعلم ان الله علی کل شیئ قدیر وان الله قد احاط بکل شیئ علما اللهم انی اعوذ بک من شر نفسی ومن شر کل ذی شرومن شر کل دابة انت آخذ بناصیتها ان ربی علی صراط مستقیم..

دیارلسم : هره ورځ په پابندۍ سره قرآن کریم لوله ثواب یې رسول الله ﷺ ، موراوپلار ، استاذانو اوټولو مسلمانانوته بخښه.

څوارلسم : دملګرو (دشرځخه) تردښمن ځان ډیرساته ځکه په خلګوکښي فساد ډیردی نو تر اشنای دي دښمن تاته ګټمن دی (ځکه دښمن درځخه لیري دی اوداشنای سره لاس اوګریوان یي).

پنځلسم : پټ حالات ، سره زر (یعنی مال) ، کرنلاره اودتللوځای چاته مه ښیه.

شپاړسم:دهمسایه سره ښه سلوک کوه اوتکلیفونه ئی زغمه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم : داهل السنة والجماعة مذهب ټینګ ونیسه دناپوهانو اوګمراهانوڅخه لیري اوسه.

اتلسم:په ټولوکارونوکي دي نیت پاک کړه اودحلال خوارک زیاته لټه کوه.

نولسم : په پنځو حدیثونو عمل وکړه چي ما دپنځولکو حدیثونوڅخه راټول کړي دي ، لومړی حدیث دادی چي رسول الله ﷺ فرمایي : ټول عملونه په نیت پوري اړه لري هرسړی لره هغه څه دي چي نیت یې کړی وي.

دوهم حدیث دادی : رسول الله ﷺ فرمایي : ښه کارسړی لره دادی چی بې ګټی کارپریږدی.

دریم حدیث دادی : رسول الله ﷺ فرمایي : مؤمن به نسی یوستاسوڅخه تر هغه وخته پوري چي خوښ کړی خپل وروړته هغه څه چي ځان ته یې خوښوي.

څلورم حدیث دادی : رسول الله ﷺ فرمایی : حلال ښکاره دي حرام ښکاره دي ددوی په منځ کښي مشکوک شیان دي چي ډیرخلګ یې نه پیژني نوکه چا دمشکوکوشیانوڅخه ځان وساتی دخپل دین عزت اوسپېڅلتیا یې وساتل که څوک په مشکوکوشیانو کښي ولویدی په حراموکښي ولویدی لکه شپانه چي دټاکلی کرښي (دمنعي حدود) په شاوخوا کښی پسونه څروی نژدې دی چي پکښي ولویږي خبردار اوسی هرپاچا لره ټاکلی کرښي سته دالله ﷻ ټاکلی کرښی (دمنعی حدود) حرام شیان دي خبراوسی په بدن کښي

(c) kerabton.com: The Digital Library

يوه ټوټه غوښه ده که اصلاح سي ټول بدن به اصلاح سي که فاسده سي ټول بدن به فاسد سي هغه زړه دی.

پنځم حديث دادی : رسول اللهﷺ فرمايي : کامل مسلمان هغه څوک دی چي دژبي اولاس (دتاوان) څخه يې خلګ په امن وي.

شلم وصيت : دصحت او جوړتياپه حال کښي (داللهﷻ څخه) د ويري اواميد په منځ کښي اوسه (يعنی دجوړتيا پرمهال داللهﷻ ټول امرونه سرته رسوه اودنواهيوڅخه يې ځان ژغوره) (دمرګ دراتلو پرمهال) داسي مړسه چي پراللهﷻ دي ښه ګمان وي (يعني دمغفرت اوخلاصون دي ټينګ ګمان وي) اودمغفرت اوبخښني هيله دي پياوړي وي (داسی اميد) په سالم زړه کښي وي ښځکه اللهﷻ زيات بخښونکی اوزيات مهربان دی.

دامام اعظم رحمة الله عليه وصيت چی خپل زوی حماد رحمة الله عليه ته ئی کړی و.و پای ته ورسيدی.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت امام اعظم رحمة الله علیه دقضا په اړه دغه وصیت ونوح بن ابي عصمة رحمة الله علیه ته فرمایلی دی

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

نحمده ونصلی علی رسوله الکریم

نوح بن ابي عصمة (رحمة الله علیه) فرمایي : ما دابوحنیفة رح څخه داحادیثودمعناوو زده کړي کولي ده مبارک ډیرښه تشریح اوتفسیرکاوه هم داډول ما دباریکومسائلو پوښتنه څني کوله په عمومي ډول زماپوښتني دقضا دمسائلو او احکامو په اړه وي امام اعظم (رحمة الله علیه) (یوه ورځ دوړاندوینا په ډول) راته وفرمایل: ته به دقضا دروازه وټکوي (یعنی قاضی به سي) نوح بن ابي عصمة فرمایي : کله چي زه خپل ښار مرو ته ولاړم دلږ وخت وروسته دستي په قضا اخته سوم امام اعظم(رحة الله علیه) لا ژوندی وو نوح بن ابي عصمة وایی (دقضاداخته کیدو وروسته) مي امام اعظم(رحمة الله علیه) ته یولیک ولیکی ددغه پیښي حال مي پکښی ولیکی اوعذرمی ورته ولیکی (یعنی داچي په خپله خوښه مي قضا نه کوله بلکي ورته اړسوم) امام اعظم (رحمة الله علیه) په جواب کښي ورته ولیکل: ستا لیک راورسیدی کوم څه چي دي پکښي لیکلی وه په هغه پوه سوم ستا وغاړی ته یولوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

امانت درولویدی چي لوی، لوی خلگ ورته عاجزه دي ته داسي يې لکه غرق نودځان لپاره دوتلولارولتهوه تقوی درته اړینه ده ځکه تقوی دټولوکارونوبرپایه کونکی ده دقیامت «دورځي د سختیو څخه» خلاصونکي ده اوساتنه دهري بلاڅخه ده اوپه تقوی سره به «د کار» ښه نتیجې ترلاسه کړي الله ﷻ دي مونږ ته دټولوکارونوښې نتیجې رانصیب کړي الله ﷻ دي دخپلي خوښي دکارتوفیق راکړي بېشکه الله ﷻ اوریدونکی اونږدې دی . پوه سه «اې نوحه رح !» په بابونودقضا یوازي جیدعالم پوهیږي چي په اصولودعلم«یعنی قرآن ، احادیثو اوپه ویناوو داصحابوکراموپوه وي اودفکر اونظرښتن وي اودتپلوتوان يې ولري . که یوه مسئله مشکله درته ښکاره سوه نودقرآن ، حدیث او اجماع په لوري هڅه وکړه که دي روښانه پکښي پیدا کړه عمل په وکړه که دي پیدا نه کړه نو نظائرو«یعنی قیاس » ته يې حواله کړه «دآیات ،حدیث ،قیاس » استشهاد پرې وکړه بیا عمل په هغه لاره وکړه چي «پورتنیو درو» اصولوته نږدې وي او ورته والی ورسره ولري دفکر اونظر دښتنانو سره مشوره کوه ځکه په دوی کښی داسي څوک سته انشاءالله چي په هغه څه پوهیږي چي ته نه په پوهیږي . کله چي دوه دښمنان «یعنی مدعی اومدعی علیه » درته کښیناستل نو دکمزوري او زورور ، دعزتمن اوبی عزته ترمنځ په ناسته ، توجه او خبروکښي توپیرمه کوه داسي کړنه مه کوه چي دعزتمن دعزت لامله درته طمعه پیداسي اوبې عزته دبې عزتۍ له امله ناامیده سي . کله چي مدعي اومدعي علیه ستا په وړاندي کښیني ترهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخته يې پرېږده چي په ارامه شرم اوسام ځني پورته سي بيا په نرمۍ خبري ورسره وکړه اوپه خبرويې پوه کړه اودهريوه خبري تولي اوره تلوار مه پرېکوه پري يې ږده ترهغه وخته پوري چي خپلي خبري ټولي خلاصي کړي مگر که يې بې ځايه خبري وکړي منعه يې کړه (اوددغه خبرو نه اړتيا) وروښيه . دزړه تنگۍ ، قهر اوغم په حال کښي دقضا (فيصلې) مه کوه کله چي ستا دقضاحاجت اړتيا وي ياوږۍ يي قضا مه کوه دفکري بوختيا پرمهال قضامه کوه بلکي په داسي وخت کښي قضا وکړه چي زړه دي فارغ وي .

دقريبانو په منځ کي په تلوار سره قضا مه کوه بلکي څومجلسوته يې معطله کړه ښايي دوی په خپل منځ کښي روغه (جوړجاړی) وکړي که يې ونه کړی نوفيصله ورو کړه ترهغه وخته پرهيڅا فيصله مه وباسه ترڅو دالزام ټول ثبوتونه يې په لاس نوي درغلي اوشاهدي ورکونکی ته تلقين (په خبرو کښې ښودنه) مه ورکوه . په خپل مجلس کښي چاته اشاره مه کوه وقريبانوته هيڅ کارمه سپاره (دقضا په وخت کښي) دهيچا ميلمستيا مه قبلوه ځکه چي تهمت به درباندي وويل سي (دخپلودوستانوسره) دقضا په مجلس کښي خبری مه کوه . تقوی (ويره) دالله ﷻ څخه غوره کړه ددنيا اواخرت دټولو کارونوبسنه درته کوي الله ﷻ به سلامتيا درنصيب کړي الله ﷻ دي موږ اوتاته ښه ژوند اوښه مقام په آخرت رانصيب کړي .

دامام اعظم (رحمة الله عليه) وصيت خپل شاگرد ابوعصمه نوح بن ابی مريم (رحمة الله عليه) ته پای ته ورسيدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامام اعظم (رحمة الله علیه) وصیت خپلو مخورو اومشهورو شاګردانوته

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ۝١

دامام ابویوسف(رحمة الله علیه) څخه روایت دی چي موږیوڅوتنه دامام صاحب دشاګردانوڅخه دامام اعظم(رحمة الله علیه) په حضورکښي په یوه باراني ورځ کښي سره یوځای سو ددغه ملګروڅخه داؤد طائی ،عافیة الاودی ، قاسم بن معن مسعودي ، حفص بن غیاث النخعي ، وکیع بن الجراح، مالک بن مغول ، زفر بن الهذیل ، اوداسي نورکسان وه امام اعظم رح زموږ لوري ته متوجه سواو وي فرمایل: تاسوزما دزړه خوشحالي راوستونکي یاست اوزما دغم لیري کونکي یاست ماتاسوته دعلم ځین (دسوارلی) اوملونه جوړکړي دي که مو خوښه سوه باندي سپاره سی (یعني فقهي مسائلي مي درښودلی دی که موخوښه سوه عملي یې کړی اونوروته یې ورسوی) په داسي حال کي مي پرې ایښي یاست چي خلګ به ستاسوشاته ځي دالفاظو لته به موکوي خپلي غاړي به تاسوته کښته کوي ستاسوڅخه هریودقضا صلاحیت لری په تاسوکي لس کسان دي چي قضا وکړي زه تاسوته سوال په الله ﷻ سره کوم (یعني الله ﷻ درته واسطه کوم) اوهغه لوي علم چي الله ﷻ تاسوته درکړی دی (واسطه کوم) چي د (پاچا) څخه دقضا د غوښتلودذلت څخه ځان وژغوری که په تاسوکښي د یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه دقضا غوښتنه وسوه اوپه ده کښې يوه نيمګړتيا وه چې الله ﷻ دخلګوښخه پټه کړي وه قضا نده ورته روا(اوددې لارې ښخه پيداسوی) رزق ندی ورته حلال که يې پټ حالات دښکاره حالاتوپه څېروه (يعنی پټې نيمګړتياوی يې نه درلودي) قضا ورته روا ده (اوددې لارې ښخه په لاس ورغلي) رزق ورته حلال دی که څوک دقضا و دندې ته داړتيا له مخې مجبورسي نودځان اوخلګوترمنځ دې پرده نه ځړوی پنځه وخته دې لمونځ په جماعت سره (په مسجد) کښې اداکوی اودهرلمانځه پروخت دې (پدې ډول) ناره وکړې څوک حاجت لری ؟ (زما سره ملاقات کولای سي) اودماخستن په لمانځه کښې درې واره دغه ناره کوه بيا کورته ځه که څوک مريض سو دقضا په ځای کښې يې دکښيناستلوتوان نه درلودی دمريضۍ دورځوتنخوا (معاش) دی د(بيت المال ښخه) نه اخلي که امام المسلمين (آمر) چم وکړی (يعنی په بيت المال کښې يې خيانت وکړی) يائی په ظلم سره فيصله وکړه امامت يې باطل دی اوحکم يې دمنلوړندی که يې په ډاګه اوښکاره ګناه وکړه (د حد شرعی سزا ورکول باندی واجب ده) هغه نژدې قاضي دې حد باندې قائم کړي.

تمت بالخيروصية الامام الاعظم(رحمة الله عليه) لكبارتلامیذه.

دامام اعظم (رحمة الله عليه) وصيت خپلومخورو شاګردانو ته پای ته ورسيدی.

كتبه العبدالافقرالی الله الغنی مولوی عبدالهادی (حماد)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امام اعظم رح وصیتونه

تالیف
مولانا عاشق الهی شهر بلندی

ژباړونکی
مولوی عبدالهادی (حماد)

احمد شاهی کتبخانه
کابل بازار کندهار
تیلفون: 0700321479

د تعلیم الاسلام راډیو ویب پاڼې له خوا:
www.Taleemulislam-Radio.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library